

УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ

КАФЕДРА ГЛОБАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

на тему

«Експортний потенціал аграрного сектору в умовах воєнного стану: проблеми і шляхи вирішення»

Виконав: здобувач II курсу, групи МЕВ-23 м

ОПП з міжнародних економічних відносин

Спеціальності 292 Міжнародні економічні

відносини

шифр і назва

Торбін М.Д.

прізвище, ініціали

Керівник: Ключник Р.М., к.політ.наук, доцент

прізвище, ініціали, науковий ступінь, вчене звання

Дніпро

2025

АНОТАЦІЯ

Торбін М.Д. «Експортний потенціал аграрного сектору в умовах воєнного стану: проблеми і шляхи вирішення»

У статті загалом розглядається експортний потенціал українського агрокомплексу у період воєнного стану. Метою дослідження було проведення комплексного аналізу впливу військових дій на функціонування систем сільського господарства з точки зору виробничих, матеріально-технічних можливостей, а також розширення доступу до зовнішніх ринків. Він виявив деякі серйозні проблеми, включаючи порушення логістичних маршрутів, збільшення витрат на транскордонне транспортування, втрати врожаю та зниження міжнародного співробітництва. За отриманими результатами запропоновано варіанти відновлення та нарощування експортного потенціалу шляхом впровадження інновацій, державної підтримки аграріїв, покращення інфраструктури. Основну увагу було приділено новим технологіям та способам забезпечення ефективності експортної діяльності. Вміщено рекомендації, які можуть сприяти стабільності аграрного експорту та сприяти економічній стабільності України перед обличчям сучасних викликів.

Ключові слова: інвестиційний проект, міжнародні інвестиції, міжнародні міжнародний бізнес, цифровий маркетинг, соціальні мережі

SUMMARY

Torbin M.D. Export potential of the agrarian sector during wartime: problems and ways of their solutions

The article is devoted to the study of the export potential of the Ukrainian agro-industrial complex during the period of martial law. The study aimed to conduct a comprehensive analysis of the impact of military actions on the functioning of agricultural systems from the point of view of production and material and technical capabilities, as well as further access to foreign markets. It revealed some serious problems, including disruption of logistics chains, increased costs of transportation across the border, crop losses, and small volumes of international cooperation. Based on the results obtained, approaches were proposed to restore and increase export potential through the introduction of innovations, expansion of international cooperation, state support for farmers, and improvement of infrastructure. The main attention was paid to digital technologies and new ways to ensure the efficiency of export activities. Recommendations were included that could contribute to the stabilization of agricultural exports and support of the economic stability of Ukraine in the face of modern challenges.

Keywords: investment project, international investments, international business, digital marketing, social networks

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1. СУЧАСНИЙ СТАН АГРАРНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ ТА ЙОГО ЕКСПОРТНОГО ПОТЕНЦІАЛУ.....	10
1.1 Значення аграрного сектора для економіки України.....	10
1.2 Основні показники аграрного виробництва та експорту до початку війни.....	13
1.3. Вплив міжнародної торгівлі на розвиток аграрного сектора України.....	17
РОЗДІЛ 2 ПРОБЛЕМИ ЕКСПОРТНОГО ПОТЕНЦІАЛУ АГРАРНОГО СЕКТОРА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	27
2.1 Вплив воєнних дій на аграрне виробництво.....	27
2.2 Логістичні виклики для експорту аграрної продукції.....	36
2.3 Фінансові втрати та скорочення інвестицій у галузь.....	50
2.4 Аналіз міжнародних ініціатив для підтримки аграрного сектора.....	57
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЕКСПОРТНОГО ПОТЕНЦІАЛУ.....	67
3.1 Державна підтримка аграрного сектора в умовах воєнного стану.....	67
3.2 Оптимізація логістичних шляхів і розвиток альтернативних маршрутів.....	74
3.3 Розширення ринків збуту та міжнародне партнерство.....	79
3.4 Використання інновацій для підвищення конкурентоспроможності продукції.....	83
ВИСНОВКИ.....	94
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	96